

Pokyny pro členské státy týkající se zastaveného zboží v důsledku sankcí

Je třeba zdůraznit, že tento dokument nepředstavuje právně závazný akt a má čistě vysvětlující povahu. Právní ustanovení legislativních předpisů Unie mají přednost před obsahem tohoto dokumentu a je třeba je vždy konzultovat. Autentické znění právních nástrojů EU je zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie.

Tyto pokyny byly připraveny útvary Komise a nezavazují Evropskou komisi. Pouze Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc autoritativně vykládat právo Unie.

září 2023

Pokyny pro členské státy týkající se zastaveného zboží v důsledku sankcí

I. ÚVOD

Celní správy v členských státech EU zavádějí různé sankce v reakci na bezprecedentní a nevyprovokovaný vojenský útok Ruska proti Ukrajině. Z tohoto důvodu v určitých případech zastavily zboží podléhající zákazu dovozu a vývozu a dalším příslušným omezujícím opatřením. V některých případech zboží, které bylo dopraveno do EU v dobré víře před vstupem sankcí v platnost, nebylo propuštěno do volného oběhu a zůstalo zablokováno na celních úřadech vstupu/výstupu v členských státech.

Jako vodítko pro členské státy a hospodářské subjekty při řešení takových případů zveřejnila Evropská komise dne 21. prosince 2022 často kladené otázky (FAQ). Do 10. balíčku sankcí byl přidán nový článek 12e nařízení Rady (EU) č. 833/2014, aby byla zajištěna právní jistota týkající se zacházení se zablokovaným zbožím v důsledku zákazů dovozu (viz bod II.A). Cílem nového článku 12e je chránit oprávněné zájmy dovozců z EU, kteří by neměli být nepatříčně penalizováni tím, že se jejich zboží stalo předmětem sankcí před jeho propuštěním celními orgány, a zároveň zajistit, aby to neprospělo ruskému hospodářství. ani nepředstavují riziko obcházení.

Tyto pokyny stanoví, jak lze řešit určité případy zastaveného zboží, na které se vztahují zákazy dovozu a vývozu a které se týkají osob uvedených na seznamu. Vzhledem k tomu, že tato záležitost je z právního hlediska složitá a uplatňuje se mnoho výjimek, žádáme celní správy členských států, aby to při uplatňování těchto pokynů pečlivě zvážily.

V zásadě platí, že zablokované zboží dovezené do EU dříve, než se na něj vztahují jakákoli omezení, může být propuštěno. Členské státy však musí pečlivě zkontrolovat, zda to nevytváří riziko obcházení platných sankcí. I když je tedy povoleno propuštění zastaveného zboží v souladu s platnými odvětvovými omezujícími opatřeními, musí celní orgány vždy pečlivě zkontrolovat, zda je toto propuštění v souladu s následujícími ustanoveními:

- Článek 5aa nařízení Rady (EU) č. 833/2014 (zákaz přímé či nepřímé účasti na jakékoli transakci s právnickou osobou, subjektem nebo orgánem uvedeným v příloze XIX);
- ustanovení nařízení Rady (EU) č. 269/2014 o omezujících opatřeních, pokud jde o jednání narušující nebo ohrožující územní celistvost, suverenitu a nezávislost Ukrajiny (zejména povinnost zmrazit majetek osob a subjektů uvedených na seznamu a zákaz zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů jim);
- ustanovení jiných relevantních sankčních režimů, zejména pokud jsou na seznamu ruské osoby a subjekty (např. nařízení Rady (EU) č. 2022/263 o omezujících opatřeních v reakci na nezákonné uznání, okupaci nebo anexi Ruskou federací, některých oblastí, které nejsou pod kontrolou vlády Ukrajiny; Nařízení Rady (EU) 2019/796 o omezujících opatřeních proti kybernetickým útokům ohrožujícím Unii nebo její členské státy; Nařízení Rady (EU) 2018/1542 o omezujících opatřeních proti šíření a používání chemických zbraní atd.).

Členské státy by měly posoudit každý případ nezávisle a poté přijmout rozhodnutí s přihlédnutím ke zvláštnostem každého případu.

Při posuzování každého případu je také důležité vzít v úvahu cíl příslušného omezujícího opatření, podle kterého bylo zboží zastaveno. Cílem omezení souvisejících s dovozem je připravit Rusko o příjem, který může použít k financování své války na Ukrajině. Cílem exportních omezení je připravit Rusko o zboží, které může být použito k jeho vojenské agresi. Zároveň je třeba co nejvíce minimalizovat negativní dopad těchto omezení na hospodářské subjekty, podniky a ekonomiku EU.

Tyto pokyny jsou zaměřeny na řešení nejčastěji se opakujících problémů, mohou však existovat další situace, které zde nejsou uvedeny. V takových případech nás prosím kontaktujte na TAXUD-CR@ec.europa.eu. Komise bude tyto pokyny aktualizovat s ohledem na další vývoj¹.

II. ZASTAVENÉ ZBOŽÍ V DŮSLEDKU ZÁKAZU DOVOZU, NÁKUPU NEBO PŘEVODU

A. Případy spadající pod článek 12e nařízení 833/2014, jak jsou uvedeny v 10. balíčku sankcí. Článek 12e² stanoví:

- 1. Pro účely zákazů dovozu zboží stanovených v tomto nařízení mohou celní orgány zboží fyzicky nacházející se v Unii propustit podle čl. 5 bodu 26 celního kodexu Unie³, pokud byly předloženy celním orgánům v souladu s článkem 134 celního kodexu Unie před vstupem v platnost nebo dnem použitelnosti příslušných zákazů dovozu, podle toho, co nastane později.*
- 2. Jsou povoleny všechny procesní kroky nezbytné k propuštění příslušného zboží podle odstavců 1 a 5 podle celního kodexu Unie.*
- 3. Celní orgány nepovolí propuštění zboží, mají-li důvodné podezření na obcházení, a nepovolí zpětný vývoz zboží do Ruska.*
- 4. Platby související s takovým zbožím musí být v souladu s ustanoveními a cíli tohoto nařízení, zejména se zákazem nákupu, as nařízením (EU) č. 269/2014.*
- 5. Zboží, které se fyzicky nachází v Unii a bylo předloženo celním orgánům před 26. únorem 2023 a které bylo zastaveno při uplatňování tohoto nařízení, mohou celní orgány propustit za podmínek stanovených v odstavcích 1, 2, 3 a 4.*

1. Zboží dovezené do EU po 26. únoru 2023, ale před datem vstupu v platnost nebo použitelnosti zákazu dovozu, podle toho, co nastane později, a které bylo zastaveno z důvodu zákazu dovozu, může být propuštěno, čl. 12e (1)

¹ Tyto pokyny zohledňují relevantní právní vývoj do přijetí 11. balíčku sankcí prostřednictvím nařízení (EU) 2023/1214.

² Nařízení Rady (EU) 2023/427 ze dne 25. února 2023

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie

Týká se to všech případů zboží, které vstoupilo do EU po 26. únoru 2023, ale před datem vstupu v platnost nebo použitelnosti současných nebo budoucích omezujících opatření podle nařízení (EU) 833/2014, aniž by bylo propuštěno do volného oběhu. Toto zboží může být propuštěno.

Příklad:

Železné výrobky obsahující železo pocházející z RU byly přivezeny do EU dne 27. února 2023 a byly uloženy do skladu. Do 30. září 2023, kdy vstoupí v platnost čl. 3g odst. 1 písm. d), jsou produkty stále v celním skladu.

Otázky:

→ **Může být zboží propuštěno do volného oběhu v EU?**

Odpověď: **ANO**, celní orgány by měly povolit propuštění tohoto zboží do volného oběhu, jsou-li splněny všechny ostatní podmínky.

Jsou-li k propuštění příslušného zboží podle celního kodexu Unie nutné další procesní kroky, tj. podání celního prohlášení, jeho přijetí apod., jsou všechny povoleny.

Celní orgány by však neměly povolit propuštění zboží do volného oběhu, pokud mají důvodné podezření na obcházení sankcí.

→ **Může být zboží propuštěno do jiného celního režimu v EU (např. aktivní zušlechťovací styk atd.)?**

Odpověď: **ANO**, celní orgány by měly umožnit propuštění tohoto zboží do některého z celních režimů podle celního kodexu Unie, jsou-li splněny všechny ostatní podmínky.

Jsou-li k propuštění příslušného zboží podle celního kodexu Unie nutné další procesní kroky, tj. podání celního prohlášení, jeho přijetí apod., jsou všechny povoleny.

Celní orgány by však neměly povolit propuštění zboží do volného oběhu, pokud mají důvodné podezření na obcházení sankcí.

→ **Může být zboží zpětně vyvezeno do Ruska?**

Odpověď: **NE**, zpětný vývoz do Ruska je zakázán (článek 12e(3) nařízení Rady (EU) č. 833/2014).

→ **Může být zboží zpětně vyvezeno do třetí země jiné než Rusko?**

Odpověď: To záleží na

- 1) zvláštním ustanovení pro určité zboží ([Commission FAQs](#)),
- 2) konkrétní zemi, např. zákaz vývozu do jiných třetích zemí, jako je Bělorusko, KLDK; nebo na podezření, že zboží může mít Rusko jako konečné místo určení nebo může jinak generovat příjmy pro Rusko v rozporu s účelem zákazů dovozu, nebo v případě vážných obav z možného obcházení, i když je formálně reexportováno do jiného třetí země.

2. Zboží dovezené do EU před 26. únorem 2023, před datem vstupu v platnost nebo použitelnosti zákazu dovozu, podle toho, co nastane později, může být propuštěno, čl. 12e odst. 5

To se týká veškerého zboží, které bylo fyzicky v EU a bylo předloženo celním orgánům před 26. únorem 2023 a před vstupem v platnost nebo datem použitelnosti příslušných omezujících opatření podle nařízení (EU) 833/2014, ale které nebyly propuštěny do volného oběhu nebo propuštěny do jiného celního režimu v době vstupu těchto opatření v platnost/datu použitelnosti. Takové zboží spadá pod čl. 12e odst. 5 a může být propuštěno, jsou-li splněny všechny podmínky v něm stanovené.

Příklad:

Cihly vyrobené z betonu (článek 3i) byly do EU přivezeny dne 22. února 2022, tedy před vstupem v platnost prvního sankčního balíčku a také před 8. dubnem 2022 (datum vstupu tohoto zvláštního zákazu dovozu v platnost). Byly propuštěny do režimu uskladňování v celním skladu. Nebylo však požadováno žádné propuštění do volného oběhu do 10. července 2022, což je datum uplynutí doby ukončení podle čl. 3i odst. 3)⁴.

Otázky:

→ Může být zboží propuštěno do volného oběhu v EU?

Odpověď: **ANO**, celní orgány by měly povolit propuštění tohoto zboží do volného oběhu, jsou-li splněny všechny ostatní podmínky.

Jsou-li k propuštění příslušného zboží podle celního kodexu Unie nutné další procesní kroky, tj. podání celního prohlášení, jeho přijetí apod., jsou všechny povoleny.

Celní orgány by však neměly povolit propuštění zboží do volného oběhu, pokud mají důvodné podezření na obcházení sankcí.

→ Může být zboží propuštěno do jiného celního režimu v EU (např. aktivní zušlechťovací styk atd.)?

Odpověď: **ANO**, celní orgány by měly umožnit propuštění tohoto zboží do některého z celních režimů podle celního kodexu Unie, jsou-li splněny všechny ostatní podmínky.

Jsou-li k propuštění příslušného zboží podle celního kodexu Unie nutné další procesní kroky, tj. podání celního prohlášení, jeho přijetí apod., jsou všechny povoleny.

Celní orgány by však neměly povolit propuštění zboží do volného oběhu, pokud mají důvodné podezření na obcházení sankcí.

→ Může být zboží zpětně vyvezeno do Ruska?

Odpověď: **NE**, zpětný vývoz do Ruska je zakázán (článek 12e(3) nařízení Rady (EU) č. 833/2014).

⁴ Článek 3i odst. 3 nařízení (EU) 833/2014 byl vypuštěn v souladu s čl. 1 odst. 14 nařízení (EU) 2023/1214 (11. balíček sankcí).

→ **Může být zboží zpětně vyvezeno do třetí země jiné než Rusko?**

Odpověď: To záleží na

- 1) zvláštním ustanovení pro určité zboží ([Commission FAQs](#)),
- 2) konkrétní zemi, např. zákaz vývozu do jiných třetích zemí, jako je Bělorusko, KLDK; nebo na podezření, že zboží může mít Rusko jako konečné místo určení nebo může jinak generovat příjmy pro Rusko v rozporu s účelem zákazů dovozu, nebo v případě vážných obav z možného obcházení, i když je formálně reexportováno do jiného třetí země.

3. Případy týkající se režimu tranzitu

Ustanovení čl. 12e odst. 1 a 5 platí také tam, kde se zboží již nachází v EU, v tranzitu, ale podléhá zakazu přepravy tohoto zboží v souvislosti s jeho možným vstupem do toku zboží v EU (články 3g, 3i, 3 m, 3o).

Příklad:

Zboží ruského původu se přes EU přesouvá z Turecka do Bosny a Hercegoviny. Zboží je v EU před vstupem zákazu překládky v platnost, ale tranzitní režim pokračuje i po vstupu zákazu v platnost v důsledku logistických problémů (např. nízká hladina vody v Dunaji).

Otázka:

→ **Může tranzitní režim v tomto případě pokračovat?**

Odpověď: **ANO.** V tomto případě může zboží pokračovat do Bosny a Hercegoviny v tranzitním režimu, jelikož se již před vstupem sankcí v platnost nacházelo v EU v celním režimu (tranzit), i když se zákaz týká přepravy zboží.

Celní orgány by však neměly tranzit povolit, pokud mají důvodné podezření na obcházení sankcí. Kontrola proti pokusům o obcházení je o to důležitější v tomto případě, kdy zboží míří do třetí země, a tudíž opustí jurisdikci EU.

4. Zboží dovezené do EU a propuštěné do režimu aktivního zušlechťovacího styku před tím, než sankce týkající se tohoto zboží vstoupily v platnost nebo začaly platit (podle toho, co nastane později)

Příklad 1:

Skleněná vlákna z Ruska (na která se vztahuje zákaz dovozu v článku 3i nařízení Rady (EU) č. 833/2014) byla před vstupem sankcí v platnost propuštěna do režimu aktivního zušlechťovacího styku. Procházejí výrobním procesem, jehož výsledkem je jiný hotový výrobek, jako jsou například nárazníky automobilů. Zatímco skleněná vlákna podléhají sankcím při dovozu, konečný výrobek sankcím nepodléhá.

Otázky:

→ **Může být zboží (suroviny: skleněná vlákna) propuštěno do volného oběhu v EU?**

Odpověď: **ANO**, protože zboží bylo dopraveno do Unie, bylo předloženo a pod celním dohledem (článek 134 UCC) před tím, než sankce vstoupily v platnost.

→ **Může být zboží (hotový výrobek: nárazník automobilu) propuštěno do volného oběhu v EU?**

Odpověď: **ANO**, zboží je součástí plnění spadajícího do působnosti čl. 12e.

→ **Může být zboží (suroviny) zpětně vyvezeno do Ruska?**

Odpověď: **NE**, zpětný vývoz do Ruska není možný (článek 12e (3)).

→ **Může být zboží (hotový výrobek) zpětně vyvezeno do Ruska?**

Odpověď: **ANO**, pokud hotové zboží samo o sobě nepodléhá zákazů vývozu a pokud neexistuje riziko obcházení.

→ **Může být zboží zpětně vyvezeno do třetí země jiné než Rusko?**

Odpověď: To záleží na

- 1) zvláštním ustanovení pro určité zboží ([Commission FAQs](#)),
- 2) konkrétní zemi, např. zákaz vývozu do jiných třetích zemí, jako je Bělorusko, KLDR; nebo na podezření, že zboží může mít Rusko jako konečné místo určení nebo může jinak generovat příjmy pro Rusko v rozporu s účelem zákazů dovozu, nebo v případě vážných obav z možného obcházení, i když je formálně reexportováno do jiného třetí země.

→ **Je možné přenechání zboží státu (pro suroviny)?**

Odpověď: **ANO**, s předchozím povolením celních orgánů. V takovém případě je možný i prodej zboží státem.

Příklad 2:

Vlna z Ruska (podléhající zákazů vývozu podle článku 3k) je dovezena do Unie a propuštěna do režimu aktivního zušlechťovacího styku před vstupem sankcí v platnost a je zpracována na výrobu koberců (podléhající zákazů vývozu podle článku 3h).

Otázky:

→ **Může být zboží (vlna a koberce) propuštěno do volného oběhu v EU?**

Odpověď: **ANO**, protože zboží bylo v Unii v režimu aktivního zušlechťovacího styku předtím, než sankce týkající se tohoto zboží vstoupily v platnost nebo začaly platit (podle toho, co nastane později).

→ **Může být zboží (vlna a koberce) zpětně vyváženo do Ruska?**

Odpověď: **NE**, zpětný vývoz do Ruska není možný (článek 12e (3)).

→ **Může být zboží vyváženo nebo zpětně vyváženo do třetí země jiné než Rusko?**

Odpověď: To záleží na

- 1) zvláštním ustanovení pro určité zboží ([Commission FAQs](#)),
- 2) konkrétní zemi, např. zákaz vývozu do jiných třetích zemí, jako je Bělorusko, KLDK; nebo na podezření, že zboží může mít Rusko jako konečné místo určení nebo může jinak generovat příjmy pro Rusko v rozporu s účelem zákazů dovozu, nebo v případě vážných obav z možného obcházení, i když je formálně reexportováno do jiného třetí země.

B. Jiné situace mimo oblast působnosti článku 12e

1. Zboží, na které se vztahují sankce a které dorazilo do EU poté, co vstoupil v platnost příslušný zákaz dovozu nebo datum použitelnosti příslušného zákazu dovozu, podle toho, co nastane později

Příklad:

Skleněné výrobky (článek 3i nařízení Rady (EU) č. 833/2014), které byly na palubě lodi, která připlula do teritoriálních vod členského státu, v zásilce, která byla předložena celním orgánům v EU po 10. červenci 2022⁵, a pro které se nepředpokládá žádná odchylka nebo výjimka.

Otázky:

→ **Může být zboží propuštěno do volného oběhu nebo do jiného celního režimu, jako je uskladňování v celním skladu v Unii?**

Odpověď: **NE**, propuštění do volného oběhu nebo jiných celních režimů v Unii je zakázáno podle článku 3i.

→ **Může být zboží zpětně vyvezeno do Ruska?**

Odpověď: **NE**, zpětný vývoz do Ruska je zakázán, protože zboží vstoupilo do EU v rozporu se sankcemi.

→ **Může být zboží zpětně vyvezeno do třetí země jiné než Rusko?**

Odpověď: **NE**, zpětný vývoz do Ruska je zakázán, protože zboží vstoupilo do EU v rozporu se sankcemi.

→ **Je možné přenechání zboží státu?**

Odpověď: **ANO**, s předchozím povolením celních orgánů.

⁵ Ukončovací období končí 10. červencem 2022, stanovené v čl. 3i odst. 3 nařízení (EU) 833/2014, bylo vypuštěno v souladu s čl. 1 odst. 14 nařízení (EU) 2023/1214 (11. balíček sankcí).

→ **Je možný prodej tohoto zboží?**

Odpověď: **ANO**. Za podmínky, že zboží bylo zabaveno celními orgány (a bylo připsáno státu) nebo bylo přenecháno státu, může být poté prodáno ve prospěch státu.

2. Zboží, u kterého mají celní orgány důvodné podezření na obcházení stávajících omezujících opatření

Pro tyto případy se použije čl. 12e odst. 3 a toto zboží musí projít šetřením. Do ukončení šetření by zboží mělo zůstat pod celním dohledem. Mohou existovat určité případy, kdy se toto zboží již nachází v EU, např. v případech, kdy by se na zboží mohly vztahovat sankce a pokus o obcházení je odhalen před propuštěním zboží do celního režimu.

Otázky:

→ **Může být zboží propuštěno do volného oběhu nebo do jiného celního režimu, jako je uskladňování v celním skladu v Unii?**

Odpověď: **NE**, propuštění do volného oběhu nebo jiných celních režimů v Unii je zakázáno podle článku 3i, do dokončení vyšetřování a přijetí konečného rozhodnutí.

→ **Může být zboží zpětně vyvezeno do Ruska?**

Odpověď: **NE**, podle článku 12e(3), je zpětný vývoz do Ruska zakázán, protože zboží vstoupilo do EU v rozporu se sankcemi.

→ **Může být zboží zpětně vyvezeno do třetí země jiné než Rusko?**

Odpověď: **NE**, zboží vstoupilo do EU s možným porušením sankcí, a proto nelze zboží zpětně vyvézt, až do ukončení šetření a konečného rozhodnutí.

→ **Je možné přenechání zboží státu?**

Odpověď: **ANO**, s předchozím povolením celních orgánů.

→ **Je možný prodej tohoto zboží?**

Odpověď: **ANO**. Za podmínky, že zboží bylo zabaveno celními orgány (a bylo připsáno státu) nebo bylo přenecháno státu, může být poté prodáno ve prospěch státu.

3. Scénář aktivního zušlechťovacího styku

Zboží dovezené do EU po datu vstupu v platnost nebo po datu použitelnosti zákazu dovozu, podle toho, co nastane později, má být propuštěno do režimu aktivního zušlechťovacího styku poté, co sankce týkající se tohoto zboží vstoupí v platnost nebo se stanou použitelnými (podle toho, co nastane později)

Příklad:

Stříbro (7106) dovezené do EU za účelem propuštění do aktivního zušlechťovacího styku za účelem výroby šperků.

Otázka:

→ **Může být zboží (stříbro) propuštěno do režimu aktivního zušlechťovacího styku v EU?**

Odpověď: **NE**, protože zákaz dovozu v Čl. 3i se vztahuje na všechny celní postupy, včetně aktivního zušlechťovacího styku, a neomezuje se na propuštění do volného oběhu.

→ **Může být zboží zpětně vyvezeno do Ruska?**

Odpověď: **NE**, podle článku 12e(3), je zpětný vývoz do Ruska zakázán, protože zboží vstoupilo do EU v rozporu se sankcemi.

→ **Může být zboží zpětně vyvezeno do třetí země jiné než Rusko?**

Odpověď: **NE**, zboží vstoupilo do EU s možným porušením sankcí, a proto nelze zboží zpětně vyvézt.

→ **Je možné přenechání zboží státu?**

Odpověď: **ANO**, s předchozím povolením celních orgánů.

→ **Je možný prodej tohoto zboží?**

Odpověď: **ANO**. Za podmínky, že zboží bylo zabaveno celními orgány (a bylo připsáno státu) nebo bylo přenecháno státu, může být poté prodáno ve prospěch státu.

III. ZASTAVENÉ ZBOŽÍ V DŮSLEDKU ZÁKAZŮ VÝVOZU

Článek 12e se nevztahuje na zboží, na které se vztahuje zákaz vývozu, protože by zákaz vývozu zbavil praktického použití. Existují situace, kdy zákaz vývozu vyžaduje, aby byl vývoz/výstup zboží zastaven, pokud je zboží v době, kdy se zákaz vývozu použije, stále pod celním dohledem v EU. Účelem sankcí je připravit Rusko o určité vstupy, ať už materiální (zboží, zákazy vývozu) nebo finanční (dodatečné finanční zdroje). Zákazy se snadněji uplatňují a kontrolují, pokud je zboží v rukou EU, zatímco je stále na území EU. Proto, když zboží fyzicky opustilo území EU, je pro EU mnohem obtížnější zastavit jeho cestu do Ruska. Dokud je však zboží stále na území EU, v případě zavedení zákazu vývozu musí být zboží zastaveno bez ohledu na povolení/propuštění, která již obdrželo ve stejném členském státě nebo v jiném.

1. Zboží, které není zbožím Unie, pod celním dohledem v Unii, když vstoupila v platnost sankční nařízení

Příklad: Kaviár, který není zbožím Unie (článek 3h), z Norska a překračující hodnotový práh v celním skladu v EU byl deklarován a propuštěn k reexportu do Ruska dne 14. března 2022. Zboží se stalo předmětem sankcí dne 16. března 2022, zatímco stále probíhal přesun ze skladových prostor na výstupní celní úřad. Zboží bylo zastaveno na celním úřadu výstupu.

Otázky:

→ **Může být zboží dovezeno do EU?**

Odpověď: **ANO**, protože cílem sankcí je zabránit pouze vývozu do Ruska a pokud celní orgány nebudou mít důvod se domnívat, že jde o pokus o obcházení sankcí.

→ **Může být zboží zpětně vyvezeno do třetí země jiné než Rusko?**

Odpověď:

To záleží na

- 1) zvláštním ustanovení pro určité zboží ([Commission FAQs](#)),
- 2) konkrétní zemi, např. zákaz vývozu do jiných třetích zemí, jako je Bělorusko, KLDK; nebo na podezření, že zboží může mít Rusko jako konečné místo určení nebo může jinak generovat příjmy pro Rusko v rozporu s účelem zákazů dovozu, nebo v případě vážných obav z možného obcházení, i když je formálně reexportováno do jiného třetí země.

→ **Může být zboží zpětně vyvezeno do Ruska?**

Odpověď: **NE**, protože by to znamenalo porušení příslušného zákazu vývozu do Ruska.

→ **Je možné přenechání zboží státu?**

Odpověď: **ANO**, s předchozím povolením celních orgánů.

→ **Je možný prodej tohoto zboží?**

Odpověď: **ANO**. Za podmínky, že zboží bylo zabaveno celními orgány (a bylo připsáno státu) nebo bylo přenecháno státu, může být poté prodáno ve prospěch státu.

2. Zboží Unie v režimu vývozu podléhá sankcím ještě před svým výstupem, takže je zastaveno na celním úřadu výstupu

Příklad:

Tapeta s původem v Unii (článek 3k) byla deklarována a propuštěna do vývozu do Ruska dne 8. července 2022 na základě smlouvy uzavřené dne 5. dubna 2022. Tapeta se stala předmětem

sankcí dne 10. července 2022 (čl. 3k odst. 3)⁶, zatímco se stále probíhá přesun z celního úřadu vývozu na celní úřad výstup. Zásilka je zastavena na výstupním celním úřadě.

Otázky:

→ **Může být zboží zasláno zpět k EU vývozci?**

Odpověď: **ANO**, protože toto zboží je stále považováno za zboží Unie a cílem sankcí je zabránit pouze vývozu do Ruska a pokud celní orgány nebudou mít důvod se domnívat, že jde o pokus o obcházení sankcí.

→ **Může být zboží vyvezeno do Ruska?**

Odpověď: **NE**, protože by to znamenalo porušení příslušného zákazu vývozu do Ruska.

3. Celní úřad vývozu propustil do vývozu zboží Unie, na které se vztahují sankce. Výstupní celní úřad je zastaví.

Propuštění do režimu vývozu je v této situaci možné pouze tehdy, pokud je vývoz tohoto zboží povolen na základě zamýšlené výjimky nebo odchylky.

Příklad:

Tapeta původem v Unii (článek 3k) je deklarována a propuštěna do vývozu do Ruska. Zboží je zastaveno na celním úřadě výstupu.

Otázka:

→ **Jak bude celní úřad výstupu situaci řešit?**

Odpověď: Celní úřad výstupu zkontroluje a ověří, zda se na vývoz skutečně vztahuje osvobození nebo odchylka. Je primární odpovědností hospodářského subjektu poskytnout veškerou potřebnou dokumentaci, která to prokazuje. Celní orgány mohou provádět všechny nezbytné kontroly, včetně konzultací s celním úřadem vývozu, aby zjistily, zda se na zboží vztahuje některá z výjimek stanovených v nařízeních o sankcích, či nikoli. Pokud ne, měl by být vývoz považován za porušení ustanovení o sankcích a výstup zboží by měl být zakázán⁷.

4. Scénář pasivního zušlechťovacího styku

Zboží (tj. materiály) propuštěné do pasivního zušlechťovacího styku a zasláné do Ruska než sankce týkající se tohoto zboží vstoupily v platnost nebo se staly použitelnými (podle toho, co nastalo později)

Příklad:

⁶ Období ukončení končí 10. července 2022 stanovené v čl. 3k odst. 3 nařízení (EU) 833/2014 se již v nařízení o sankcích neodráží. Viz čl. 1 odst. 16 nařízení (EU) 2023/1214 (11. balíček sankcí).

⁷ V blízké budoucnosti budou zveřejněny specializované **pokyny k celní kontrole a hodnocení rizik**.

Bavlněná tkanina (podléhající zákazů vývozu podle článku 3k) byla propuštěna do režimu pasivního zušlechťovacího styku a odeslána do Ruska před tím, než zákaz vývozu těchto výrobků vstoupil v platnost, aby byla v Rusku zpracována na luxusní oděvy, které poté začaly podléhat zákazů vývozu (podle článku 3h).

Otázky:

→ **Může být zboží (látky a oděvy), které se již fyzicky nachází v Rusku, zasláno zpět vývozcům z EU a znovu propuštěno do volného oběhu v EU?**

Odověď: ANO, pokud toto zboží nepodléhá zákazů dovozu.

→ **Může být zboží trvale vyvezeno do Ruska?**

Odověď: NE, protože platí zákaz vývozu. Pokud zboží nelze odeslat zpět do EU, např. v případě, že Rusko trvale zablokuje zpětný vývoz do EU, může být režim pasivního zušlechťovacího styku v EU uzavřen z důvodu vyšší moci.

→ **Mohou být finální produkty zpětně dovezeny do EU, pokud existuje zákaz dovozu?**

Odověď: NE, nikoli, pokud je dovoz takových finálních produktů z Ruska zakázán.

Ve všech případech souvisejících s vývozem, zejména v případě pasivního zušlechťovacího styku, by vnitrostátní celní orgány měly rovněž věnovat pozornost možnému obcházení sankcí EU, ke kterému by mohlo dojít, pokud by byl takový vývoz povolen. Například pokud je hotový výrobek rozdělen na součásti, jejichž vývoz do Ruska je zakázán; nebo může Rusko vytěžit původní surovinu z hotového výrobku a znovu ji prodat jinému kupujícímu, což je v rozporu s cílem připravit Rusko o příjmy z takového zboží; nebo pokud mohou být kusy použity pro jiné zakázané účely, například pro armádu.

IV. PŘÍPADY, KDY SE OMEZUJÍCÍ OPATŘENÍ VZTAHUJÍ NA STRANY ZÚČASTNĚNÉ TRANSAKCE

V těchto případech zboží jako takové nepodléhá žádnému odvětvovému a/nebo konkrétnímu omezujícímu opatření. Zboží však nemůže být propuštěno do příslušného celního režimu nebo vráceno hospodářskému subjektu nebo dotčené osobě, pokud je součástí transakce, kde jedna nebo více zúčastněných stran je nebo může být určenou osobou, jejíž finanční prostředky a hospodářské zdroje budou zmrazeny nebo se na státní podniky vztahuje zákaz transakcí.

Takové případy se mohou týkat:

- zboží Unie určené k vývozu z EU,
- zboží, které není zbožím Unie na území EU, které je buď v tranzitu, nebo je určeno k zpětnému vývozu, a
- zboží, které není zbožím Unie a je určeno k dovozu (v širším smyslu a přesahujícím propuštění do volného oběhu).

Příklady: článek 2 nařízení Rady (EU)⁸ č. 269/2014 ze dne 17. března 2014 o omezujících opatřeních vůči akcím narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, suverenitu a nezávislost Ukrajiny; omezující opatření v článku 5aa nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ze dne 31. července 2014 o omezujících opatřeních s ohledem na kroky Ruska destabilizující situaci na Ukrajině a v článku 2 nařízení Rady (ES) č. 765/2006 ze dne 18. května 2006 o restriktivní opatření s ohledem na situaci v Bělorusku a zapojení Běloruska do ruské agrese proti Ukrajině.

Navrhovaný postup:

Ve všech těchto případech je kontextem omezujícího opatření „zmrazení hospodářských zdrojů“ osoby/subjektu uvedené na seznamu a „zákaz zpřístupňovat jim hospodářské zdroje“. Doporučuje se, aby celní orgány neprodleně kontaktovaly a informovaly své vnitrostátní příslušné orgány, jak je uvedeno v článku 16 a příloze II nařízení Rady (EU) č. 269/2014 (národní celní správa - NCA).

Možné body specifické pro celní účely:

- zjištění možného zapojení určené strany do transakce (např. dovozce, vývozce, příjemce atd.). Nicméně je na národní celní správě (NCA), aby ověřila skutečný vztah (vlastnictví a kontrola) na základě informací poskytnutých celními orgány;
- zajistit, aby zboží zůstalo pod celním dohledem, dokud nebude přijato rozhodnutí o následné manipulaci.

Pravidla pro sankce EU poskytují dostatečný právní základ pro uplatnění zmrazení na takové zboží, pokud se prokáže, že „patří“ osobě uvedené na seznamu podle čl. 2 odst. 1 nařízení Rady (EU) č. 269/2014. „Příslušnost“ se nevztahuje pouze na vlastnictví, ale také na kontrolu sankcionované osoby nad zbožím v jiné funkci (rozhodovací pravomoc) nebo její schopnost získat zisk z transakce týkající se tohoto zboží (zprostředkovatel).

Podle definice uvedené v čl. 1 písm. e) nařízení Rady (EU) č. 269/2014 zmrazení hospodářských zdrojů znamená „zabránění jejich použití k získání finančních prostředků, zboží nebo služeb jakýmkoli způsobem, včetně prodeje, pronájmu nebo jejich zastavením“. Je na národní celní správě (NCA), aby rozhodla o dalším postupu, přičemž je třeba mít na paměti, že zmrazení majetku je v zásadě dočasným opatřením a samo o sobě nemá vliv na vlastnické právo. Ke konfiskaci však může dojít, pokud je zboží výnosem z trestné činnosti. Rozhodujícím faktorem zde bude vnitrostátní právo.

Jak se to provádí v praxi (skladování v celním skladu, skladování jinde, vrácení vývozci za přísných podmínek, že zboží nemůže v žádném případě putovat k sankcionované osobě atd.), není stanoveno nařízením o sankcích a bude záviset na vnitrostátním právu. Následující ustanovení UCC však mohou být relevantní:

Možnosti UCC pro držení zboží pod celním dohledem:

- pro zboží na vstupu:* 90 dní v dočasném uskladnění po tomto uskladnění v celním skladu, pokud bylo zboží přenecháno ve prospěch státu, zajištěno nebo zabaveno;
- pro zboží na výstupu:* různé možnosti v závislosti na tom, zda se jedná o zboží Unie nebo zboží, které není zbožím Unie.

⁸ Všechny odkazy v poznámce se vztahují na základní nařízení v původním znění, mají však zahrnovat i všechny jejich následné změny.

V praxi je nutné určit, komu zboží patří (kdo je vlastníkem). Pokud je zboží majetkem sankcionované osoby, je třeba jej zmrazit. Pokud zboží patří osobě neuvedené na burze (dovozci nebo vývozci), bude výsledek záviset na kvalifikaci pokusu o vývoz/dovoz zboží, konkrétně:

- lze-li to považovat za porušení sankcí (s největší pravděpodobností, pokud dovozce/vývozce nemůže prokázat, že neměl žádný rozumný důvod se domnívat, že sankce porušuje),
- pokud je to trestné podle vnitrostátního práva (také velmi pravděpodobné, protože je povinností členských států ukládat sankce za porušení).

Členské státy jsou odpovědné za stanovení sankcí za porušení sankčních právních předpisů EU. V některých členských státech současné sankce zahrnují zabavení/konfiskaci zboží, které je výnosem z trestné činnosti (v závislosti na závažnosti příslušného jednání).

Jakákoli následná rozhodnutí, včetně rozhodnutí o dalším nakládání se zbožím, budou vycházet z vnitrostátních pravomocí a právních předpisů.

Kromě zmrazení hospodářských zdrojů patřících osobám uvedeným na seznamu je zakázáno jim přímo či nepřímo zpřístupňovat jakékoli hospodářské zdroje – jak je stanoveno v čl. 2 odst. 2 nařízení Rady (EU) č. 269/2014. To zahrnuje dary, prodeje, směnný obchod a také vrácení ekonomických zdrojů držených nebo ovládaných třetí stranou uvedenému vlastníkov. Pojem „zpřístupnění hospodářských zdrojů“ není v nařízení definován, ale Soudní dvůr jej vyložil tak, že má široký význam⁹. Spíše, než aby označoval konkrétní právní kategorii aktu, zahrnuje všechny úkony nezbytné podle použitelného vnitrostátního práva, má-li osoba účinně získat plnou dispoziční pravomoc ve vztahu k dotčenému hospodářskému zdroji. Zákaz se vztahuje na jakýkoli způsob zpřístupňování hospodářského zdroje bez ohledu na poskytnutou protihodnotu. Skutečnost, že hospodářské zdroje jsou k dispozici za úplatu, je tedy irelevantní.

⁹ Rozsudek Soudního dvora ve věci C-117/06, Möllendorf, body 56 a 62. https://finance.ec.europa.eu/system/files/2020-06/200619-opinion-financial-sanctions_en.pdf, strana 5 Otázka 2.4.